



Briselē, 2018. gada 4. jūnijā

**PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM
APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS UN ES NOTEIKUMI MUITAS UN ĀRĒJĀS
TIRDZniecības JOMĀ**

PREČU PREFERENCIĀLA IZCELSME

2017. gada 29. martā Apvienotā Karaliste uz Līguma par Eiropas Savienību 50. panta pamata iesniedza paziņojumu par nodomu no Savienības izstāties. Tātad, ja vien ratificētā izstāšanās līgumā¹ nebūs noteikta cita diena, Savienības primāro un sekundāro tiesību kopums Apvienotajai Karalistei no 2019. gada 30. marta plkst. 00.00 pēc Centrāleiropas laika ("izstāšanās diena")² vairs nebūs saistošs. Apvienotā Karaliste kļūs par "trešo valsti"³.

Izstāšanās sagatavošanas pasākumi skar ne tikai ES un valstu iestādes, bet arī uzņēmējus.

Attiecībā uz izcelsmes noteikumiem, saskaņā ar kuriem precēm piemēro preferenciālo režīmu, uzņēmējiem tiek atgādināts⁴ par juridiskajām sekām, ar kurām būs jārēķinās, kad Apvienotā Karaliste būs kļuvusi par trešo valsti⁵.

Jo īpaši no izstāšanās dienas **uz Apvienoto Karalisti vairs neattieksies ES preferenciālas tirdzniecības režīmi ar trešām valstīm kopējās tirdzniecības politikas un muitas jomā**⁶.

¹ Ar Apvienoto Karalisti notiek sarunas ar mērķi vienoties par izstāšanās līgumu.

² Tomēr saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 50. panta 3. punktu Eiropadome, vienojoties ar Apvienoto Karalisti, var vienprātīgi nolemt, ka Līgumi nebūs saistoši no kādas vēlākas dienas.

³ Trešā valsts ir valsts, kas nav ES dalībvalsts.

⁴ Šis paziņojums papildina informāciju par izcelsmes noteikumiem, kas sniegta 2018. gada 30. janvāra paziņojumā "*Paziņojums ieinteresētajām personām – Apvienotās Karalistes izstāšanās un ES noteikumi muitas un netiešo nodokļu jomā*" (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness_en).

⁵ Attiecībā uz preču pārvietošanu, kas sākusies pirms izstāšanās datuma un beidzas izstāšanās datumā vai pēc tā, ES mērķis ir vienoties ar Apvienoto Karalisti par izstāšanās līgumā iekļaujamajiem risinājumiem, pamatojoties uz ES nostāju muitas jautājumos, kas saistīti ar Apvienotās Karalistes sakārtotu izstāšanos no Savienības (https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-customs-related-matters-needed-orderly-withdrawal-uk-union_en). Nostājas dokumentā izklāstītas arī administratīvās sadarbības procedūras izstāšanās datumā vai pēc tā starp ES-27 un Apvienoto Karalisti saistībā ar faktiem, kas iestājušies pirms izstāšanās datuma (piemēram, savstarpēja palīdzība saistībā ar izcelsmes apliecinājumu pārbaudi). Tomēr šo kārtību piemēros tikai tad, ja ES un Apvienotās Karaliste būs parakstījušas un ratificējušas izstāšanās līgumu pirms izstāšanās dienas.

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA PAR PREFERENCIĀLU IZCELSMI

ES kopējās tirdzniecības politikas ietvaros ES ir izveidojusi **preferenciālas tirdzniecības režīmus** ar trešām valstīm, piemēram, brīvās tirdzniecības nolīgumus (BTN) un vispārējo preferenču shēmu⁷ (VPS)⁸.

Precēm, ko eksportē no ES, var piemērot preferenciāla tarifa režīmu ES partnervalstī, ar ko ir noslēgts BTN, ja tām ir ES preferenciāla izcelsme, t. i., tās ir vai nu “pilnībā iegūtas” ES, vai arī ražotas ES pilnībā vai daļēji no materiāliem, kas pakļauti apstrādei vai pārstrādei un atbilst noteiktām prasībām (“konkrētiem ražojumiem piemērojamie noteikumi”).

Precēm, ko importē ES no trešām valstīm, ar kurām ES ir preferenciālas tirdzniecības režīms, piemēro preferenciāla tarifa režīmu, ja tās atbilst preferenciāliem izcelsmes noteikumiem. Lai noteiktu preferenciālo izcelsmi precēm, kas ražotas trešā valstī, ar kuru ES ir preferenciālas tirdzniecības režīms, ES izcelsmes izejmateriālus (materiālus un — dažos režīmos — pārstrādes darbības), kas iekļauti minētajās precēs, uzskata par attiecīgās trešās valsts izcelsmes izejmateriāliem (izcelsmes kumulācija).

Noteikumi un procedūras **preferenciālas izcelsmes noteikšanai** ir ietverti attiecīgajos preferenciālas tirdzniecības režīmos un dažādos režīmos var atšķirties⁹. Preferenciālas izcelsmes noteikšanas nolūkā ES tiek uzskatīta par vienotu teritoriju, neizdalot atsevišķas dalībvalstis. Tāpēc Apvienotās Karalistes izejmateriāli (materiāli vai pārstrādes darbības) ES preferenciālās izcelsmes noteikšanas nolūkā patlaban tiek uzskatīti par “ES saturu”.

Preču izcelsmi apliecina vai nu valsts iestādes (“izcelsmes sertifikāts”), vai paši eksportētāji (ar iepriekšēju atļauju vai reģistrāciju), pievienojot “deklarācijas” vai “paziņojumus” par izcelsmi tirdzniecības dokumentos. Eksportētāja puse var pārbaudīt preču izcelsmi pēc importētāja puses pieprasījuma.

Lai pierādītu atbilstību izcelsmes prasībām, eksportētājs no saviem piegādātājiem saņem apliecinošus dokumentus (piemēram, “piegādātāja deklarācijas”), ar kuru

⁶ Ja iespējamā izstāšanās līgumā ir panākta vienošanās par pārejas režīmu, Savienība paziņos pārējām pusēm starptautiskajos nolīgumos (ieskaitot nolīgumus, ar kuriem paredz preferenciāla tarifa režīmu), ko noslēgusi Savienība vai dalībvalstis Savienības vārdā, vai Savienība un tās dalībvalstis, rīkojoties kopā, ka pārejas periodā, piemērojot šos nolīgumus, Apvienoto Karalisti uzskata par dalībvalsti.

⁷ http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/development/generalised-scheme-of-preferences/index_en.htm.

⁸ Attiecībā uz šajā paziņojumā ietvertajiem jautājumiem (Apvienotās Karalistes izejmateriālu ietekme, nosakot preferenciālo izcelsmi saistībā ar tarifa režīmu) preferenciāla tarifa režīmi vispārējā preferenču shēmā praksē var būt mazāk būtiski nekā brīvās tirdzniecības nolīgumi. Tomēr šajā paziņojumā pilnīguma labad ir ietverti abi aspekti.

⁹ Saraksts, kurā minēti visi ES preferenciālas tirdzniecības režīmi ar trešām valstīm, pieejams šeit: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-origin/general-aspects-preferential-origin/arrangements-list_en.

palīdzību var **izsekot** ražošanas procesiem un materiālu piegādei ES līdz pat galīgā ražošanas eksportam¹⁰.

2. APVIENOTĀS KARALISTES IZSTĀŠANĀS SEKAS

Apvienotā Karaliste no izstāšanās dienas būs kļuvusi par trešo valsti, uz ko vairs neattieksies ES preferenciālas tirdzniecības režīmi ar trešām valstīm. Apvienotās Karalistes izejmateriāli (materiāli vai pārstrādes darbības) saskaņā ar preferenciālas tirdzniecības režīmu tiek uzskatīti par “nenoīektas izcelsmes” izejmateriāliem to preču preferenciālās izcelsmes noteikšanas nolūkā, kurās iekļauti minētie izejmateriāli. Tam ir konkrēti šādas sekas.

• No ES eksportētās preces

ES partnervalsts, ar ko ir noslēgts BTN, no izstāšanās dienas var uzskatīt, ka preces, kurām pirms izstāšanās dienas bijusi ES preferenciāla izcelsme, to importēšanas brīdī attiecīgajā trešajā valstī vairs nevar atzīt par “ES saturu”, jo Apvienotās Karalistes izejmateriāli nav uzskatāmi par “ES saturu”.

ES-27 eksportētājiem no izstāšanās dienas ikreiz, kad tiks pārbaudīta uz trešo valsti saskaņā ar preferenciālu režīmu eksportētu preču izcelsme, pēc attiecīgās trešās valsts pieprasījuma būs jāpierāda preču ES izcelsme, ņemot vērā to, ka Apvienotās Karalistes izejmateriāli vairs nebūs uzskatāmi par “ES saturu”.

• ES importētās preces

Apvienotās Karalistes izejmateriāli, kas iekļauti precēs, kuras iegūtas trešajās valstīs, ar kurām ES ir preferenciālas tirdzniecības režīms, un importētas ES, no izstāšanās dienas būs “nenoīektas izcelsmes” izejmateriāli, jo īpaši saistībā ar izcelsmes kumulāciju ar ES.

Trešo valstu eksportētājiem no izstāšanās dienas ikreiz, kad tiks pārbaudīta ES importēto preču izcelsme, var būt jāpierāda importēto preču ES preferenciālā izcelsme.

3. IETEIKUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

• No ES eksportētās preces

Lai novērstu iepriekš minētās sekas, ES-27 eksportētājiem un ražotājiem, kas gatavojas pieprasīt preferenciāla tarifa režīmu ES partnervalstī, ar ko ir noslēgts BTN, no izstāšanās dienas tiek ieteikts:

- visus Apvienotās Karalistes izejmateriālus ES preferenciālās izcelsmes noteikšanas nolūkā uzskatīt par “nenoīektas izcelsmes” izejmateriāliem; kā arī
- veikt atbilstošus pasākumus, lai varētu pierādīt savu preču ES preferenciālo izcelsmi vēlākas pārbaudes gadījumā, neuzskatot Apvienotās Karalistes izejmateriālus par “ES saturu”.

¹⁰ Šim nolūkam ES eksportētāji un ražotāji izmanto īpašas uzskaites sistēmas, reģistrus un apliecināšos dokumentus, kas ir to rīcībā ES.

- **ES importētās preces**

ES-27 importētājiem ir ieteikts nodrošināt, ka eksportētājs var apliecināt ES importēto preču preferenciālo izcelsmi, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanās radītās sekas.

Komisijas tīmekļa vietnēs par nodokļu un muitas savienību (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/rules-of-origin/general-aspects-preferential-origin_en) un ārējo tirdzniecību (Tirgus piekļuves datubāze) (http://madb.europa.eu/madb/rulesoforigin_preferential.htm) sniegta plašāka informācija par preču preferenciālu izcelsmi. Kad vien iespējams, attiecīgās vietnes tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

Eiropas Komisija
Nodokļu un muitas savienības ģenerāldirektorāts
Tirdzniecības ģenerāldirektorāts